

Kasiaz gorbehaye irani khabar naradeh

(2009 - Nadie sabe nada de gatos persas), de Bahman Ghobadi

Sinopsi

Dos joves músics iranians que acaben de sortir de la presó, Negar i Ashkar, decideixen formar un grup musical. Junts exploraran el submón del Teheran contemporani a la recerca d'altres intèrprets. Quan les autoritats els prohibeixen cantar, es plantegen escapar de la seva existència clandestina i marxar tocar a Europa.

Fitxa tècnica

Director ····· Bahman Ghobadi
 Guió ····· Bahman Ghobadi,
 Hossein Mortezaeiyan
 i Roxana Saberi
 Fotografia ····· Turaj Mansuri
 Música ····· Diversos artistes
 Productora ····· Mij Film Co.
 Distribuïdora ····· Alta Films
 Any ····· 2009
 País ····· Iran
 Durada ····· 106 min.

Fitxa artística

Hamed Behdad
 Ashkan Koohzad
 Negar Shaghghi
 Hichkas
 Hamed Seyyed Javadi

EL DIRECTOR BAHMAN GHOBADI

Vam descobrir el director de cinema kurd-iranià Bahman Ghobadi amb la seva tercera pel·lícula: *Lakposhtha parvaz mikonand* (*Las tortugas también vuelan*, 2004). El film narra la vida d'un petit poblet fronterer entre l'Iraq i Turquia, als inicis de l'atac nord-americà: la recerca d'una antena per assabentar-se del que succeeix a la resta el país i de mines antipersones per revendre-les, són els objectius dels habitants del poble, entre ells, molts nens, refugiats kurds, actors no professionals que ens descobreixen la misèria, el patiment, la supervivència i l'humor amb què es viu qualsevol circumstància, en aquest cas, la guerra. Aquesta pel·lícula antibèlica va aconseguir un reconeixement important tant de crítica com de públic arreu d'Europa i va obtenir la Conxa d'Or al Festival de Sant Sebastià.

La quarta pel·lícula del director de *Niwemang* (*Half moon*, *Media luna*, 2004), que vam projectar a Els Dijous de Cineclub Sabadell, continua ubicant-se en un escenari similar, en aquest cas, la zona fronterera entre l'Iraq i l'Iran, al Kurdistan, i ens presenta uns personatges que ja coneixem: els innocents que viuen, pateixen i somien, els kurds. La pel·lícula ens explica el viatge de Mamo, un músic kurd de renom que vol fer el seu últim concert al Kurdistan. El to dramàtic amb apunts còmics de l'anterior film continua present, ja que, segons l'autor, aquesta és l'essència del poble kurd, que s'ha enfrontat a tants sofriments i tragèdies i que s'ha de refugiar en l'humor i en la música per poder seguir endavant i no perdre l'esperança.

I si la música té un paper fonamental a

Media luna, a la pel·lícula que presentem avui, *Kasiaz gorbehaye irani khabar naradeh* (*Nadie sabe nada de gatos persas*, 2009) és el detonant que porta el director a filmar durant disset dies, d'amagat, al seu país natal fins que és empresonat. El seu delictes: explicar el que els passa als músics clandestins iranians, perseguits i represaliats, ja que la seva música està prohibida. El director passa a formar part de la història per acompanyar aquests joves a Europa, on tenen l'esperança de poder compondre i donar a conèixer les seves composicions. Els escenaris rurals de les pel·lícules anteriors són substituïts per l'entorn urbà del Teheran actual en una posada en escena més propera al documental, però que continua buscant la naturalitat per dotar de versemblança unes circumstàncies i uns personatges –actors no professionals, altre cop– amb uns anhels, inquietuds i dificultats per sobreviure d'amagat. El títol de la pel·lícula fa referència a aquesta ocultació: els gats perses que tenen els iranians a casa seva són preuats i estimats, però estan obligats a no sortir-ne, de la mateixa manera que els músics joves de la pel·lícula, sense llibertat i obligats a amagar-se per tocar la seva música.

Ghobadi continua sent fidel a ell mateix, retrata la societat kurdoiraniana contemporània, denuncia les injustícies infligides a aquesta societat, crida contra l'opressió i la falta de llibertats i fa "la revolució", com ell mateix afirma, encara que sigui des de fora, perquè, si torna al seu país, sap que la presó l'espera. *Nadie sabe nada de gatos persas* va obtenir el Premi Especial del Jurat al festival de Cannes de 2009.

E. Jané

Nadie sabe nada de gatos persas és una pel·lícula rodada amb un estil semi-documental. Amb un estil naturalista, la càmera persegueix dos músics, Negar i Ashkan, i el seu representant Nader mentre van buscant altres músics per formar un grup i trobar maneres de marxar del país, tot recorrent la ciutat de Teheran. A través de l'odissea d'aquesta parella, que tracta de formar una banda de rock *indie* per anar a tocar a Londres, intuïm el rerefons polític iranià, on la repressió i la censura del règim dels aiatol·làs encara hi és present, i prohibeix i persegueix qualsevol moviment musical que no sigui religiós.

La història es va desenvolupant bàsicament en descriure aquesta odissea. En les primeres escenes ens situem a casa de Nader i sentim per primer cop el tipus de música que toquen en Negar i l'Ashkan. Apareix una primera proposta de difondre clandestinament la maqueta. La música en aquesta pel·lícula és més que la banda sonora, és part del fil argumental de la història.

Apareixen com a teló de fons els carrers del Teheran contemporani, que els nostres protagonistes aniran recorrent amb moto. Ens arriba una visió distant de la ciutat, plena de cotxes, en ple bullici, aparentment aliè a la nostra història. La ciutat ens va transmetent una sensació d'ofec, com un carrer sense sortida, com la història que se'n va explicant.

En aquesta recerca de nous components del grup musical, els protagonistes sempre van a parar a soterranis, espais amagats, llocs clandestins, en definitiva. En una ocasió, en una granja de vaques, senten un grup musical cantant en persa una cançó que es diu "Sense murs", un títol que evoca el que persegueixen tots aquests joves.

Anem sentint diferents tipus de música, la més europea, com el rock *indie*, la d'arrels més autòctones, música *heavy*, música rap, i tot de formes alternatives d'expressar-se. Podríem dir que la música és una de les poques vies de resistència cultural en aquest país.

Veiem un contrast entre l'actitud de tots els protagonistes, excepte la de la noia, que té una actitud d'indiferència i de tantemenfotisme, barrejada amb alguns tocs d'humor, com si tot funcionés bé; i el context polític, opressor, que es mostra a partir de situacions aclaparadores i que ens van transmetent una sensació d'ofec. Un grup musical està tocant en una terrassa i comenten enrioladament que, cada vegada que els sent tocar, un nen els denuncia a la policia. Ho comenten d'una forma divertida, sense donar-li importància, com un joc, però, en realitat, l'autor ens dona pistes sobre com funciona aquesta societat, aquest govern que reprimeix qualsevol manifestació cultural.

Glòria Soler

ENTREVISTA A BAHMAN GOBHADI

Bahman Ghobadi: "Buido la meva fúria a través de les meves pel·lícules"

–Ens agradaria saber com es roda la pel·lícula. Fins a quin punt és, com en l'argument, prohibida o subterrània?

–En primer lloc, el que volia era fer alguna cosa diferent del que s'havia fet fins ara. I també diferent a altres pel·lícules sobre música. Estava darrere d'una història per mostrar deu tipus diferents de música a l'Iran. No em volia tancar en un estudi de gravació, agafar la càmera i mostrar els músics. Ells són un pretext. Agafò la càmera, surto darrere dels grups musicals, de barri a barri, per mostrar la societat iranià actual al món. La manera de filmar, o d'ajuntar els plànols, serveix per mostrar que la societat està explotant. Nosaltres mateixos, durant la filmació, sentíem la necessitat de cridar. Expressar l'energia, l'explosió que tenia una societat en moviment, una societat que protesta.

–Diu que no ha gaudit fent aquesta pel·lícula per totes les dificultats que ha tingut per rodar. Potser, si no hagués tingut aquestes dificultats, aquesta pel·lícula no hauria existit.

–No hi estic d'acord. Si tingués una altra opció, crec que les meves pel·lícules serien molt millors. Jo ho faig tot. Escriure, produir, dirigir, la postproducció... des del principi he après que he de fer-ho jo mateix. Comparat amb els de la meva generació, estic més envellit. Molts em diuen que, amb tanta pressió, tindrè un infart. Jo buido la meva fúria a través dels meus films. Crido per les condicions de la meua vida, de la societat.

–A això em referia. Aquesta pel·lícula sorgeix com una mena de resposta contra la situació.

–No només la meua protesta. Si la gent també tingués una càmera i la sabés utilitzar, tots ho farien. Nosaltres els kurds no tenim cineastes, però ara tothom està interessat a fer cinema. Sabes càmera, amb el mòbil, tractant de plasmar una estranya energia a l'Iran. L'Iran no és el país dels mul·làs. L'Iran ha estat bressol de cultura. I ho segueix sent. I no pots matar-lo.

–Quant de temps creu que aquest crit de la societat que clama, seguirà estant sotmès? I com creu que pot acabar aquesta repressió?

–No oblidem que la gent ja ha començat a atrevir-se a protestar. El règim ja no pot romandre uns altres trenta anys al país. És com quan una pedra impacta contra el parabrisa d'un cotxe i el trenca. No es pot enganxar amb cola. A poc a poc, el trencament s'expandeix. I només hi ha dues opcions. O explota o el canvia. Amb el

Govern, també. O canvia el sistema i escoltem el crit del poble, o explota la societat.

–Pel que fa al final de la pel·lícula, diu que li costa molt ser optimista. En aquest cas, la ficció és més pessimista que la realitat, ja que els dos protagonistes han aconseguit arribar a Londres i segueixen fent música.

–La pel·lícula no és sobre aquests joves, en absolut. Són pretextos. I, al final de la pel·lícula es converteixen en símbols. Són un símbol de la música subterrània iranià. I per què vaig posar aquest final? A l'Iran hi ha festes tots els dies a les cases. En comptes de fer les festes a fora, les fan d'amagat. Hi ha dies en què ve la policia i deté la gent. Molts joves fugen. Per por de tenir un expedient que no els permeti matricular a la universitat o per poder optar a una feina el dia de demà. I a vegades, estan en un cinquè pis i es llancen. Jo he vist molts casos en què s'han llançat per la finestra per fugir de la policia.

–Fins a quin punt està controlat i vigilat pel Govern iranià?

–Segurament que em controlen. En la mesura que els importa. Però tan se val. Abans, havia de mentir per obtenir permisos. Fa tres anys vaig estar aquí, i amb autocensura en la roda de premsa, per als següents permisos. La veritat és que ara també ... autocensura pels propers que són allà.

–Com va conèixer els músics que participen en la pel·lícula? El personatge de Negar ¿està basat en la realitat?

–Hi ha més de tres mil grups musicals a l'Iran. Per mitjà d'un amic, vaig contactar amb part d'aquests grups. Hi havia grups millors, però no volien aparèixer, de la por que tenien. Ara per ara, sóc capaç de fer deu pel·lícules diferents sobre música subterrània a l'Iran. I estic buscant la manera de fer la segona. Tinc un projecte del qual ara no puc parlar. I Negar és una còpia de mi. A través d'ell, m'he buidat a la pel·lícula. Com Negar, estic ple d'energia i estic esperançat. Allà em coneixen com el cineasta energètic. Però, en el fons, estic trist. Com Negar. Però tinc esperança. Déu va crear la persona lliure. Si Déu no ens controla, la persona que controla i n'oprimeix una altra, que se'n vagi a fer punyetes.

15/04/2010

Font: www.kane3.es

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.